

ŽEROTÍN

20
prosinec 2011
ročník X
čtvrtletní zpravodaj
Obecního
úřadu Žerotín

Vydává: Obec Žerotín • Žerotín 13, Litovel 784 01 • Registrováno u MK pod značkou: EČ MK ČR E 17321 • redaktor: Jiří Němec • Redakce telefon: 588 517 386
mobil: 724 738 032 • email redakce: redakce.zerotin@seznam.cz • Názor autora článku nemusí být nutně názorem vydavatele, do textu autora nezasahujeme.
Uzávěrka příštího čísla: 15. března 2012

Děti na výletě v předvánoční Praze. foto-Mirka Trokanová

OBSAH - Slovo starosty - Jak se daří ZŠ - Co nového ve školce - Staré žerotínské zvyky a obyčeje - Návštěva místostarosty - Výlet do Prahy - Usnesení z veřejného zasedání - Společenská kronika - Zprávy obecního úřadu - Povídka - Harmonogram svozu odpadu

Slovo starosty

Jsme na konci roku 2011, obecní zastupitelstvo má časově za sebou jednu čtvrtinu ze svého předpokládaného volebního období, které končí koncem roku 2014.

Je tedy vhodné trošku bilancovat a informovat o roční práci. Jako starosta mohu říct, že spolupráce se dvěma místostarosty je velmi dobrá, rovněž tak i s ostatními členy zastupitelstva. Samozřejmě se pochvala za dobrou práci týká i stálých pracovníků obce, tj. pí Vránové, pí Čoukové a p. Hubáčka. Všichni se snaží účinně a konkrétně pomoci a ne jen upozorňovat na to, co by se mělo nebo nemělo v obci udělat. Naše činnost spočívá převážně v drobné každodenní práci a zajišťování chodu obce. To ovšem dokáže ocenit jen ten, kdo náplň naší práce zná. Kromě toho jsme vás každé čtvrtletí ve zpravodajích informovali o naší činnosti, takže je zbytečné znovu vyjmenovávat. Na jiném místě tohoto čísla zpravodaje by měl být uveden rozhovor pana redaktora Němce s prvním místostarostou ing. Vránou – rozhovor vám jistě o naší práci mnohé napoví.

Čím se zabýváme neustále, jsou jednání a žádosti o dotace a zase jenom dotace. Stojí nás to mnoho energie a bohužel nejsme v dnešní krizové době vždy úspěšní. Evropská unie dotace omezila, nejsme v eurozóně, naše vláda se právem brání finančním příspěvkům pro krizové evropské země, a tak zase na druhé straně nemůžeme očekávat dotační štedrost z EU.

Mnozí z vás jistě rádi sledují publicistický pořad Michaely Jílkové s názvem Máte slovo. Právě předminulý pořad byl o dotacích a kanalizaci speciálně pro malé obce. Závěr vyzněl od zástupců vlády i obcí velmi pesimisticky – malé obce jsou téměř bez naděje na dotace, ekonomicky se to prý nevyplácí. Dokonce zazněl i názor, že je lepší se obejít bez jakýchkoliv dotací, tím ušetřit spoustu peněz a zbytečně vynaložené energie. Byla kritizována i náročná

a drahá povinná agenda kolem výběrových řízení a nespočet zbytečných projektů. Všichni mi mluvili „z duše“, ale bohužel se v dohledné době vůbec nic nezmění.

Nám jde především o kanalizaci. Naše kanalizace má přece jen kapku naděje z následujících důvodů. Snížili jsme předpokládané náklady z 64 milionů Kč na cca 40 milionů Kč tím, že usilujeme pouze o tlakovou kanalizaci na tzv. špinavou vodu (odpadová voda z domácností, tj. WC, pračky, myčky) Původní záměr byl na vybudování v podstatě druhé kanalizace i na vodu čistou (dešťovou), kterou odvádíme již dnes obecní kanalizací do Tepličky. Právě pro vodu špinavou máme již přichystanou funkční čističku v Pňovicích a byla by škoda, kdyby se její kapacita také námi nevyužila, a to jen kvůli diskriminaci malých obcí – v našem případě by takové rozhodnutí bylo tak trochu proti zdravému rozumu. Zájem o nás mají v tomto smyslu i Pňovice, protože by se jim snížily provozní náklady, potažmo i platby pro obyvatele. Ovšem proti nám se staví současná hospodářská krize a naše pozice obce do dvou tisíc obyvatel – uvidíme, co vše bude bráno v potaz a jak tam někde „nahore“ o nás rozhodnou.

Máme zpracován projekt na rekonstrukci oplocení a úpravu kolem tenisových kurtů včetně vybudování parkovacích míst. Žádáme o dotace cca 500 tisíc Kč z Programu rozvoje venkova a z Nadace ČEZ – údajně je na dotaci malá naděje, zohledňuje se již získaná dotace v r. 2009 a 2010 na rekonstrukci školy a KSZ.

Pískovcová socha panny Marie u kapličky je velmi vážně poškozena, musí se opravit. Na radu restaurátorů se sice provede oprava, ale zároveň se pořídí přesná kopie z umělého kamene, ta nebude tolik podléhat povětrnostním vlivům, vydrží 70 – 100 let a plně nahradí originál, který bude umístěn do kaple. Oprava originální sochy bude stát cca 115 tisíc Kč, máme již přiděleno z Olo-

mouckého kraje 50 tisíc Kč – více kraj nedává.

Zhotovení nové sochy a oprava podstavce bude stát asi 200 tisíc Kč - budeme se snažit získat dotaci z některé nadace, tak jak nám doporučila pracovnice Ministerstva pro místní rozvoj.

Modřiny u hřbitova – máme již písemné vyjádření s doporučením stromy vykácet, aby se předešlo vyvrácení stromů a poškození hřbitova. Kácení bude provedeno v nejbližší možné době. Po dohodě s odborníky bude vzápětí provedena nová výsadba.

Obecní les – odbor životního prostředí ve Šternberku nám již povolil a doporučil mýtní těžbu v určených částech lesa. Jedná se o 3 lokality o výměrách 0,42 ha; 0,20 ha; 0,88 ha – celkem 1,50 ha. Předpokládaná výtěžnost je asi 450 m³. Po zpracování a očištění kmenů zůstane na místě mnoho dřevního materiálu vhodného pro soukromé využití. Případní zájemci o dřevinu se mohou přihlásit na obecním úřadě – žerotínští občané mají přednost. Zájem je veliký, proto neváhejte a hlasujte se – cena je symbolická, pouze asi 40,- Kč za 1 m³.

Od 1. ledna 2012 dochází v souvislosti se změnou zákona k podstatné změně při vyřizování žádosti o vydání občanských průkazů. Dnešní OP platí stále do doby s uvedenou platností. Nové občanské průkazy budou elektronické s čipem, musí mít digitalizované foto občana ze současné doby a jeho vlastnoruční podpis. Při podání žádosti o vydání OP musí být občan přítomen na úřadě, nemůže za něj vyřizovat jiná osoba. Imobilní občany navštíví osobně úředníci příslušného pracoviště. Pokud tedy máte v rodině nebo v blízkém okolí imobilní osobu nebo osobu ve vysokém věku, zkontrolujte platnost jejich OP, event. zařídte potřebné úkony. Případné dotazy vám zodpovíme na obecním úřadě nebo přímo na příslušném pracovišti ve Šternberku.

Všechny výše uvedené akce by měly být schváleny na veřejném zasedání obecního zastupitelstva, které se koná

13.12.2011. Uzávěrka zpravodaje je 11.12.2011, kdy píše svůj příspěvek, což je 2 dny před veřejným zasedáním. Zápis z veřejného zasedání bude uveřejněn v tomto zpravodaji.

Nastává doba vánoční, svátky klidu a rodinné pohody. Přeji Vám všem jménem svým i jménem obecního zastupitelstva hezké prožití vánoc a v novém roce pak hodně zdraví, spokojenosti,

úspěchů a také Božího požehnání!
Josef Moták

Jak se daří základní škole

Jako by to bylo včera, když 1. září probíhalo slavnostní zahájení nového školního roku. V první řadě sedělo sedm nových prvňáčků. Celkový stav žáků činil 21.

Do nového školního roku jsme vstoupili s novým vybavením v obou třídách, do kterých jsme opatřili interaktivní tabule. Celé vybavení bylo financováno z projektu EU peníze školám, v němž se nám podařilo získat 33 000 Kč. Z tohoto projektu budeme ještě pořizovat výukové programy pro žáky a také školení a vzdělávací kurzy pro pedagogy. Na celý školní rok jsme pro žáky naplánovali mnoho zajímavých akcí. Naším záměrem je utvořit pro děti prostředí, ve kterém by se rády učily, kde by se cítily příjemně a bezpečně. Chceme je motivovat, aby se měly stále na co těšit.

Snažíme se, aby i rodiče byly spokojeni s prací školy a výsledky svých dětí, aby škola měla jejich důvěru. Myslím, že současná spolupráce s rodiči je velmi dobrá. Pořádáme akce, na nichž s s rodiči a dětmi společně setkáváme, můžeme si přátelsky popovídat a navzájem si sdělit radosti i problémy, které nás trápí, či vyslechnout nové podněty a nápady, které by obohatily chod školy. Za vydařenou považuji podzimní akci „Rej světylék“, které se zúčastnili rodiče a děti z mateřské a základní školy. Zahájili jsme lampionovým průvodem po vesnici a zakončili příjemným posezením u kávy a čaje ve školní jídelně. Maminky připravily i něco k zakusnutí. Sedělo a povídalo se a my jsme se rozcházelí ve večerních hodinách. Zatím se škola stále potýká s malým

počtem žáků. Abychom mohli fungovat, musí obecní úřad školu dotovat nemalou částkou. V dalším školním roce dojde pravděpodobně k dalšímu poklesu počtu žáků, ve školce nás čeká málo předškoláků. Naštěstí se objevují i žáci se sousedních vesnic. Naši školu navštěvuje jedna žákyně z Hnojic, jedna ze Strukova jedna z Želechovic. Také máme dva žáky z Olomouce. Letošní rok byl však bohatý na miminka. Tak budeme doufat, že škola přečká kritická léta a v dalších letech se její lavice zase zaplní.

Chtěla bych všem občanům Žerotína popřát za všechny pracovnice školy krásné a pohodové vánoční svátky, mnoho zdraví a spokojenosti.

Miroslava Trokanová

Co nového ve školce...

V novém školním roce dochází do naší MŠ celkem 24 dětí. Jedná se o maximální počet, více dětí nemůžeme z hlediska prostorových a hygienických požadavků přijmout. Letošní rok se liší od jiných tím, že z tohoto celkového počtu jsou pouze čtyři předškoláčky, ostatní tvoří čtyřleté a tříleté děti. Podle toho přizpůsobujeme činnosti, program a nejrůznější aktivity.

Po prázdninách děti překvapila nová šatna, s jejíž rekonstrukcí nám pomohli rodiče. Za to jim patří velké díky. Nová protihluková stěna je pro nás velkým přínosem, děti mají větší klid při hrách, odpočinku i dalších činnostech.

V letošním roce jsme se s dětmi aktivně zúčastnili oslav k výročí 880 let založení naší obce. Již od začátku října začaly děti sbírat a sušit nejrůznější přírodniny, aby z nich vykouzlily podzimní skřítky, ob-

rázky, ježky a spoustu dalších výrobků. K tvoření jsme také využili dýně, které jsme si sami vypěstovali na zahrádce ve školce. Všechny tyto „výtvořky“ si mohli prohlédnout návštěvníci říjnové výstavy v sále KD.

Další součástí oslav bylo vystoupení, kde naše děti předvedly program plný písniček a tanečků pod názvem „Houbičky“. Poslední říjnový den proběhl „Rej světylék“. Společně se školou jsme prošli vesnicí s lampiony a poté si příjemně poseděli ve škole u čaje.

V rámci projektu si s námi do školky během roku přicházejí „hrát“ rodiče, seznamují tak děti se svou profesí. Letos nás navštívila „maminka švadlenka“, nedávno „maminka poštovní doručovatelka“, paní Pešlová s námi před vánoci udělala krásnou perníkovou chaloupku. Tyto hry jsou u dětí velmi oblíbené a naučné.

V listopadu jsme navštívili uničovské kulturní zařízení s divadelní pohádkou „Jak napravit princeznu“.

Již od začátku prosince děti netrpělivě očekávaly Mikuláše. Čekání si zkrátily vyráběním „pekla“ a „nebe“, jimiž ozdobil šatnu, a také zpíváním žertovných mikulášských a čertovských písniček. V pondělí 5. prosince nastal den „D“. Mikuláš s sebou přivedl čerta i anděla. U rozsvíceného vánočního stromčku obdaroval všechny bohatou nadílkou. Závěr roku probíhá ve školce vždy stejně. Pod stromčkem děti nachází spoustu dárků - hraček, společně si zpíváme koledy, posloucháme písničky s vánoční tematikou a přitom zjišťujeme co která hračka umí a jak si s ní hrát. A nejkrásnější jsou na tom všem rozzářená radostná dětská očka.

učitelka MŠ Žerotín

Staré žerotínské zvyky a obyčeje

V březnovém zpravodaji 2010 jsme začali uveřejňovat obsáhlé výňatky z knížky STARÉ ŽEROTÍNSKÉ ZVYKY A OBYČEJE, kterou pro obec napsal a také mnohými kresbami doplnil pan Ing. František Hejnar. Knižka vyšla při příležitosti 870 let naší obce. Začali jsme tenkrát Novým rokem a zvyky, které se k začátku roku vázaly. Dnes tedy naši pouť zakončíme tím, co se odehrávalo vždy v prosinci. A začneme, jak jinak, sv. Mikulášem.

Oblíbeným svatým byl sv. Mikuláš (6.12.), který si dodnes vydobyl výsadní postavení, zejména u dětí. Pochůzky Mikuláše s čertem a andělem se od nepaměti konaly v předvečer svátku.

V době, kdy Žerotín patřil pod šternberské augustiány, se předvečer sv. Mikuláše konaly takzvané „mikulášské mumraje“, spojené s muzikou, průvodem maškar a rejem masek. Průvod obcházel stavení a vybíral dárky (pamlsky, ale i peníze). Již tehdy byl součástí průvodu sv. Mikuláš, oblečený v biskupském ornátě, papírovou mitrou na hlavě a s dřevěnou pozlacenou berlou v ruce. V průvodu byli i andělé a čerti. Průvod a rej masek na sv. Mikuláše byl již několik dnů předem ohlašován hlasitým práskáním („rócháním“) pastýřských bičů. Tento zvyk se na sv. Mikuláše udržel až do začátku 20. Století. To už ale „rócháni“ ohlašovalo příchod pouze Mikuláše, který se na „pantle spóšťěl z nebe“, čerta a anděla.

Na „mikulášské mumraje“ si trpce stěžoval (kolem roku 1650) i šternberský opat Alexej Ginamus, kterému byla při jednom „mumraji“ ukradena opatská čepice (mitra)-dar samého císaře! Po jeho smrti (1658) se rozneslo, že byla nošena Mikulášem při těchto rozpustilých mumrajích. Je pochopitelné, že s ukradenou mitrou byly mumraje ještě přitažlivější.

Časem se „doprovod“ sv. Mikuláše redukoval pouze na čerta a anděla. V této podobě ho děti poznaly již v 18. Století. Před sv. Mikulášem se peklo „mikulášské pečivo“, „dělale se Štěpáne-so-

šeny jabka, hroške a kadlátke“ (sošele se na prôtěných lískách tróbě“), a pekly se perníkové figurky a perníčky. V období 1.R.Č.S. byly domácí perníkové figurky vytlačovány figurkami s papírovými obrázky Mikuláše, čerta a anděla. Figurky byly obyčejně nakupovány na tzv. „mikulášských trzích“ spolu s hračkami, mikulášským pečivem z marcipánového těsta. Připravené pečivo, perníčky a jiné, hospodyně předávaly v předsíni do koše anděla, aby děti v chalupě podělil, nebo se dárky dávaly do „pančuje“. Nehodné děti bývaly podělovány i sáčky s uhlím, syrovými brambory a jiným.

Na sv. Mikuláše zpravidla přšívalo- „sv. Mikoláš splachoval břehe“. Stejně tak tomu bylo o Mikuláších za Protektorátu. V té době to již měli Mikuláši špatné. Obtížně se sháněl materiál ke zhotovení masek, ornátů a jiných nezbytností. I Mikuláši bývali daleko „chudší“.

Svátek sv. Lucie (13.12.) se v Žerotíně dával vždy do souvislosti s předemím lnu. V ten den se nesmělo příst, muselo utichnout „vrčení“ kolovrátků, nesmělo se ani „drhnót peří“. „Šak počké, Loca ti dá!“ Ty obcházely domácnosti a pokud zastihly nějakou hospodyně nebo „dívkó“, jak přede len nebo drhne peří, vrhly se na ni, aby jí dílo překazily. Píchaly je vřetenem, odnášely kuzele, rozfoukávaly peří a dělaly jiné nepřístojnosti. Někdy přadlenám i dílo kazily. V ten den bylo vše dovoleno... „Obchůzka“ Lucek dříve patřila k tradičním „mikulášským obchůzkám“ a „mikulášským průvodům“. V průvodech chodily s rozžatými svíčkami. Tento prastarý zvyk měl vytrhnout ženy z pilného předemí v podzimním období, aby se soustředily na přípravu vánoc.

Svátek sv. Lucie se slavil týden po sv. Mikuláši. Často padal sníh – proto se často říkalo: „Padá sníh! Padá sníh! Lucke chodijó po staveních.“ „Lucke chodile po chalopách, abe chránile ledi, dobytek e staveni před čarodějnicama“. Svátá Lucie tedy byla i ochrankou

proti čarodějnicím. Hospodyně proto od tohoto svátku až do Vánoc („Božího narození“) dávaly kravám kousek těsta smíchaného s různým kořením, aby nad nimi neměly čarodějnice moc.

Naposledy se Lucky (mladá děvčata) v Žerotíně objevily po 2. sv. válce, nechodily však již po staveních. Zatímco původní Lucky měly chránit proti čarodějnicím, novodobé Lucky strašily žerotínské občany. Chodily stále bíle oblečené, schovávaly se na návsí a čekaly na procházející občany, aby je vystrašily.

Hlavní období vánočních svátků začínalo na Štědrý den, který vždy připadal na 24. prosinec. Vánoce byly svátky stálými (nepohyblivými). Den vždy souvisel s následujícím svátkem – Božím hodem vánočním, dnem narození Ježíška. Liturgicky se proto Štědrý den označoval jako vigile, tedy předvečer slavnosti. Byl dnem postu a přípravy, provázený řadou lidových zvyků. Štědrý den – Ježíšek – a celé vánoční svátky patřily vedle Velikonoc k nejoblíbenějším svátkům. Oproti dnešku byly svátky do poloviny 20. století chudé, zejména za Protektorátu.

Na oběd bývala „voděnka“ s chlebem a do večere se pak už muselo vydržet. Ve stavení bylo stejně všechno „vzhůru nohama“, protože se prováděl předvánoční úklid, při kterém se „kořínkovým kartáčem“ drhla dřevěná podlaha. Dopékalo se cukroví, koupaly se děti, dopékala vánočka a podobně. Starší děti nebo rodiče zdobili stromeček. Bývaly s ním potíže. Většinou se dostal koupit nějaký „krbál“, kterému bylo nutno upravovat větvičky a v místech, kde chyběly, navrtávat nové. Na stromek toho moc nebylo. Do „střechýlku“ se balily dřevěné kostky nebo „štolverke“, které se připravovaly na plotně z mléka a cukru. Přímou na stromek se na nitky věsila linecká kolečka. Čokoláda nebo kakao nebylo k dostání. Z dob 1. R.Č.S. se proto často uchovávaly čokoládové figurky balené v barevném staniolu, které se nesměly jíst. Na stro-

mečku nesměly chybět barevné papírové řetězy, papíroví andělé, baňky, svíčky, lesklé staniolové řetězy. Ve špičce vévodila papírová hvězda.

S napětím byl očekáván příchod Ježíška, který se hlásil zvukem zvonku. V době čekání na tento slavnostní okamžik chodíval po vsi koledník-„ponocné staré Friblék“, ošetřovatel obecních býků. Jeho obchůzka byla posledním pozůstatkem dávných žerotínských pastýřských zvyků. Přicházel s „panímámo“, která zpravidla nesla proutěný koš a na ruce držela uzal. „Ponocné“ měl přes rameno přehozený pytel. Svůj příchod do stavení oznamovali u dvířek zvukem „tróbe“. Jakmile zazněl táhlý zvuk volského rohu, panímáma vyšla přichozí obdarovat – kusem vánočky, pečivem, „zabijačko“ a podobně.

V nervózním napětí, které u dětí vyvolával očekávaný příchod Ježíška, se odehrávala i skromná večeře – vánočka, cukroví, čaj, ovoce, často i sušené („štěpáne“). Dospělí měli v čaji „kapko rumo“ na zahřátí, protože se zúčastňovali půlnočních pobožností. Kapr se nepředkládal, „abe se ešče na Štědré deň nemosel volat' doktor“.

Po večeři nastala slavnostní chvíle, kdy zazněl hlas zvonku. Potom některý ze starších sourozenců oznamoval, že „Ježíšek přinesl stromek a dárke“. Dárků moc nebyvalo – pro děti zpravidla knihy, psací potřeby, sešity na kreslení nebo drobné hračky. Proto hlavním zdrojem radosti a zábavy pro děti býval ozářený stromek se svíčkami a prskavkami. Štědrý den býval hlavně svátkem dětí...

V tento dcen bylo povoleno, že děti mohly jít spát později. Stroměčkem byly očarovány. Kluci „obhospodařovali“ svíčky – proráželi v mělkém vosku cestičky, aby vosk lépe odtékal, odlupovali „krápníky“ vosku a vyráběli z něj figurky, zapalovali prskavky. Radovali se z maličkostí – dlouho například dovedli hádat, kde se nachází některá ozdoba. Hádání se často přesouvalo na Betlém, který byl umístěn za oknem a

osvětlen malými žárovkami.

Dospělí chodili spát dříve – zpravidla již ve čtyři hodiny ráno bývala v Hnojicích slavná „jitřní“. Kdo šel na „půlnoční“, obyčejně nešel spát vůbec. Komu se nechtělo vstávat, mohl jít ještě na „rani“ (v osm hodin) nebo na „hrobó“ (v deset hodin).

První zmínky o vánočním stromku v Žerotíně jsou z roku 1888. V tomto roce bylo na žádost místní školní rady věnováno na stroměček pro žerotínskou školu deset zlatých z obecní pokladny.

Vrcholným svátkem Vánoc byl Hod Boží vánoční (25.12.). V ten den se děkovalo Bohu za štědrú lásku, kterou prokázal Ježíši Kristu.

Starokřesťanská církev v Římě slavila Ježíšovo narození proto, aby vytvořila protiváhu starší pohanské slavnosti „Nepřemoženého slunce“, která souvisela se zimním slunovratem. Z Říma se zvyk rozšířil do všech katolických zemí.

Na Hod Boží vánoční měli věřící zbožně rozjímat. Podle lidové víry se vůbec nesmělo pracovat, aby se neznesvěcoval tento den. Proto se vykonávaly pouze nejnужnější práce – krmení dobytka a vaření. Po návštěvě kostela se zrána obyčejně vospávalo. Následoval slavnostní oběd – zpravidla masová polévka, vepřová pečeně se zelím a bramborem, nebo řízek s bramborovým salátem. Odpoledne žila rodina většinou pohromadě.

Vánoce měly své neopakovatelné kouzlo již od dávných dob, stejně tak vánoční bohoslužby v hnojickém kostele.

Do hlavního období Vánoc patří i následující svátek – svátek prvního mučedníka pro víru, jáhna Štěpána (26.12.). Byl to již „všednější svátek“. Po „ranní“ bývalo v tento den v žerotínských hospodách živo. Mužská čeleď (pacholci) měli do Nového roku „svobodu“. Aby muži neodešli panímám „ze služby“, měli ráno u postele

nachystaný sváteční úbor (nebo jenom „gatě“) a pečlivě byli umyti. Tím bylo mužům naznačováno, že se jim panímámy chtějí podřídít a býti poslušny. Později se tento starodávný zvyk omezoval pouze na „umývání“ – děvčata umývala chlapce, ženy muže.

Sv. Štěpán byl vždy považován za patrona koní. Pacholci chodili na „svobodu“ s „vésložko“. Koně ale ještě nakrmili, vyprali jim ocasy a zapletli hřívu a ocas.

I když koledování bylo v dřívějších dobách doprovodným znakem mnoha lidových svátků, nikdy se tak nerozšířilo a nebylo oblíbené jako na svatého Štěpána. V Žerotíně koledovaly chudé děti z čísla 31 až do konce Protektorátu. Zpravidla se tak dělo odpoledne – po obědě „vrzle dvírka“ a objevili se malí koledníci. Hned ve dveřích spustili: „Koleda, koleda Štěpáne ...“ Jako výslužku dostávali cukroví, pečivo, ale i „zabijačko“. Dobře věděli, kdo v předvánočním období ve vsi zabíjel. Do takových stavení pak nosili i „konvečko na bórko“. Dostávali však „e nějakó jetrnico nebo jeleto“. Koledování v Žerotíně definitivně skončilo v zimě roku 1945.

Svatým Štěpánem dospěly vánoční svátky do svého vrcholu. Důstojným zakončením svátků bývala pro mladé „Štěpánská zábava“.

Vázení čtenáři, během takřka dvou let jsme se probrouzdali Žerotínskými zvyky a obyčejí tak, jak se slavily v průběhu celého roku. Mnohem obsírněji je však pojímá knížka ze které jsem čerpal a kterou si můžete koupit na obecním úřadě.

Od příštího čísla se budete setkávat s VYPRÁVĚNKAMI STARÉHO HRNČÍŘE, což jsou pověsti z Litovle, které sesbíral a sepsal Karel Faltýnek, olo-moucký archeolog.

Jiří Němec

Návštěva místostarosty obce, pana Jiřího Vrány v redakci

Je legrační říkat našemu obyvákovi redakce, ale zatím většina rozhovorů, otištěných v našem zpravodaji, vznikla právě tam.

Když mluvím o rozhovorech, musím na úvod zmínit minulý rozhovor s paní Pešlovou. Šotek zařadoval a tak se v rozhovoru zaměnilo jedno důležité slůvko. Ano za ne. Tahle záměna je leckdy zásadní a může změnit celý smysl čehokoliv. Když jsem se paní Pešlové ptal, zda příkoří, která musela snášet, když jí chtěli zakázat různé činnosti, hlavně výrobu vázaných věnců a podobně, se odehrávala před rokem 1948, objevilo se v rozhovoru slovo ANO. Samozřejmě je pravda taková, že klacky pod nohama měla až v letech po únorových událostech. Tímto se paní Pešlové omlouvám.

P.S. A ty trubičky má fakt nejlepší! Ochutnal jsem.

Pan Jiří Vrána je místostarostou obce a tak, při příležitosti uplynutí roku od voleb, jsem jej pozval na čaj a kus řeči.

J.N. Jak byste, pane Vráno ten uplynulý rok, co se práce v zastupitelstvu týká, dohodnotil? Většina z vás jsou tam nové tváře.

J.V. Určitě máte pravdu v tom, že větší na jsme tam noví. Setkali jsme se a stále setkáváme se spoustou nových pojmů, nových zkušeností. Myslím si, že se nám většina věcí, které se před námi vyrojily, daří řešit. Jsou samozřejmě i oblasti, kde to tak nejde a nedaří se. Hodnotit naší práci je, myslím, předčasné. Jednak máme ještě hodně úkolů před sebou a potom, hodnotit by měli hlavně občané. Já si to netroufám a ani mi to nepřisluší.

J.N. Který problém je nyní pro obec stěžejním? Domnívám se správně že kanalizace?

J.V. Ano. Absolvujeme neskutečné množství jednání, schůzek a konzultačních setkání. Bohužel v souvislosti s všeobecnou krizí jsou na nejbližší roky dotační přírděly zbržděny, ne-li zcela zastaveny. Roky 2012 a 2013 bu-

dou obrovský problém. Vše se bude spíše zastavovat, než rozbíhat. My se u té kanalizace snažíme stále tlačít to dál. Nyní jsme měli takové menší výběrové řízení na firmu, která by naši obec zastupovala s cílem dotace pro nás získat. Ovšem jak bude úspěšná, to dopředu nikdo neví. Na druhé straně-kanalizace nyní, by byla pro obec obrovskou zátěží. Nižší procento případně získaných prostředků by znamenalo více peněz si půjčit a tím obec zatížit rizikem velkého dluhu, který by pravděpodobně zapříčinil, že by si potom obec dlouho nemohla dovolit nic dalšího ve svém rozvoji. Byla by tím dluhem svázaná, od prvního podání žádosti se totiž změnily podmínky pro přiznání výše dotace a obec by získala pouze 70% celkových nákladů namísto původních 90%. I přes tuto obavu chceme usilovat o přiznání a snažit se hledat jiné cesty získat chybějící finance.

J.N. Obec zaplatila dva miliony korun za projekt. I když tohle rozhodovalo dřívější zastupitelstvo, to se nevědělo, že při nižší dotaci budeme v problému se splácením případného vysokého úvěru?

J.V. Ano, máte pravdu. Ovšem k tomu, abychom vůbec mohli o dotaci žádat, bylo nutné mít schválenou projektovou dokumentaci. Nestačil návrh projektu. Takže ať tak, nebo tak, chce-li obec novou kanalizaci mít, i když se její budování nyní možná vzdaluje, peníze na projekt jsme vynaložit museli. A na projekt obec žádnou dotaci nedostala, byl hrazen z rozpočtu obce, ale v případě realizace bude v rámci dotace tato částka zahrnuta do celkových nákladů. Ve fázi zda do toho jít, či ne, byla zvažována spíše ta pozitivní stránka, tedy že dotace dopadne dobře a bude dost vysoká, aby doplatek obec moc nezatížil. Jestli tenkrát byla lepší varianta přidat se k Pňovicím a proběhlo by vše jako jedna akce, těžko dnes říci.

J.N. Co vy, jako místostarosta máte v rámci své funkce na starosti? Jak jste

si úkoly, starosta a místostarostové rozdělili?

J.V. Tak já se snažím seč mi síly stačí pomáhat panu starostovi. Že bychom měli striktně rozdělené úkoly, to tedy nemáme. Je sice pravda, že pan Vojtěch Čouka je více orientován na technické problémy a já spíše na ekonomiku, ale v zásadě se doplňujeme a řešíme úkoly společně.

J.N. A jak se vám jeví spolupráce s ostatními členy zastupitelstva? Pracují všichni a nebo se někdo jeví jen jako „kolo u vozu“?

J.V. Mám ze spolupráce dobrý pocit. Určitě mezi námi není nikdo, kdo se jen veze. Všichni se snaží o maximální pomoc všude tam, kde to obec potřebuje a jak to vyplývá z úkolů, které jsme si na začátku dali. Určitě nebudu daleko od pravdy, když řeknu, že je mezi námi tvořivý a pracovitý duch, přestože na některé věci máme třeba i odlišný názor.

J.N. V minulém zpravodaji jsem se zmínil o neveselém dojmu z průběhu letošních žerotínských hodů. Měli jste už tohle téma na stole? Myslím, jestli jste již uvažovali o změně přístupu obce k hodům. Změnit přístup občanů lze samozřejmě těžko, rozhodně ne hned.

J.V. Že letošní hody neměly, hlavně diskotéka a nedělní program, důstojný průběh, na tom se shodujeme, ale doposud nebyl čas zapřemýšlet, co udělat jinak a lépe, aby se jejich úroveň zlepšila. Jestli hody upadly do nějakého stereotypu, je určitě na místě otázka, co s tímto problémem dělat dál. Je otázka na co nalákat lidi, aby přišli, aby se pobavili a také, aby se sami zapojili do aktivit kolem. Mluvil jsem o tom hned v úvodu, ještě než jsme začali dělat tenhle rozhovor, že máme v obci zásadní problém a to je zapojení a aktivita naší mládeže. Že cítíme, jak jim chybí určitý vztah k obci, patriotismus a hrdość na to, že jsou našimi občany. To je ovšem složitý problém a není snadné najít odpovědi, natož snadná řešení.

J.N. Nedávno obec oslavila 880 let svého trvání. Oslavy proběhly ve dvou termínech. Jak vy hodnotíte jejich průběh?

J.V. Na prvním místě bych chtěl poděkovat všem, kteří se aktivně zúčastnili příprav i průběhu těchto oslav. Kteří přispěli jakoukoliv formou ke zduaru akce. Je třeba připomenout, že v prvním termínu, což byla polovina října, byla příležitost představit formou výstavy výsledky práce našich pěstitelů, zahrádkářů, tedy výstava ovoce a zeleniny a spojit tuto výstavu s tím, co tvoří minulost naší obce. Tedy fotodokumentace, archeologické vykopávky, artefakty, ukázky krojů, zařízení gruntů a pracovních pomůcek tehdejších hospodářů. K tomu navíc, jako bonbónek přispěla výstava motýlů pana Jana Hubáčka, kterou všichni obdivovali a byla lákadlem. Výstava byla hojně navštívena našimi spoluobčany a myslím si, že splnila svůj účel. Ve druhém termínu, devatenáctého a dvacátého listopadu, jsme rovněž instalovali výstavu, ale jen v malém sále. Hlavní program byl slavnostně laděn. Byla připravená vystoupení našich dětí z mateřské školky a školy. Určitě zajímavé bylo vystoupení FS Hagnózek Hnojice, což byly ukázky starých lidových tanců z Hané. To bylo sobotní odpoledne, které završili svým pozváním k tanci pňovičtí „Kancí“. Sál byl z počátku plný, škoda jen, že po ukončení vystoupení dětí se pomalu vyprazdňoval. Druhý den v neděli jsme měli možnost poslechnout si vystoupení umělců Slezského divadla v Opavě s pořadem „Nestárnoucí operetní melodie“. I tentokrát občané přišli. Potěšilo mě, že jich bylo hodně místních. Jestli se oslavy povedli, to musí zhodnotit občané.

J.N. Já jsem byl na sále v sobotu devatenáctého listopadu a musím říct, že program dětí i vystoupení hnojických tanečnicků se mi líbilo. Kdybych měl něco vytknout, tak chybějící průvodce. Moderátor, prostě někdo, kdo by s kvalitním ozvučením celým programem

foto Jiří Němec

foto Lada Sejáková

provázel. Na začátku tam mluvil pan starosta do mikrofonu, ale jeho hlas v podstatě nebyl v sále slyšet a když svůj projev ukončil, jakoby si na pódium chodil kdo chtěl a kdy chtěl. Působilo to na mě lehce chaoticky. Ale to říkám jen jako malou výtku a spíše pro příště.

J.V. Asi máte pravdu. Moderování budeme muset při pořádání příštích akcí určitě věnovat větší důraz.

Vánoční výlet do Prahy

Už třetím rokem naše škola využívá akce Českých drah, která umožňuje školákům cestovat do našeho hlavního města s velkou slevou. První rok jsme navštívili historické části Prahy, vloni jsme cestovali parníkem po Vltavě do pražské ZOO a letos jsme navštívili Prahu ve vánočním kabátě.

Vypravili jsme se tam přesně na Mikuláše. Jelo s námi i dost rodičů a babiček, takže jsme neměli strach, že to nezvládnem. Těšili jsme se hlavně na vánoční jarmark na Staroměstském náměstí. Z hlavního nádraží jsme se tam vydali pěšky přes Václavské náměstí. Po příchodu na jarmark u Staroměstské radnice jsme nejprve obdivovali nazdobený vánoční strom a krásně vyzdobené stánky. Děti se rozprchly nakupovat drobné dárky a my dospělí jsme zaktovili spíš u stánků s jídlem a vánočním pitím. Musím přiznat, že mě tro-

chu pražské stánky zklamaly, mnohem víc se mi líbí olomoucký jarmark, kde si můžu koupit nebo se aspoň pokochat pohledem na výrobky řemeslníků, které se váží k Vánocům. A punč je v Olomouci taky lepší :-).

Po tom, co jsme se nabažili jarmarku, jsme se vydali metrem do 3D kina na Kocoura v botách. To byla druhá věc, na kterou jsme se do Prahy těšili. Cesty metrem se každý rok obávám. A nejen já, ale i všichni dospělí, kteří jedou s námi. Důležité je koupit si správnou jízdenku, najít správný směr, udržet všechny děti pod křídly, včas nastoupit a včas vystoupit. Na jezdících schodech lidé někdy stojí, ale někdy také běží, když hodně spěchají. Naše výprava jim však spěchat nedovolí. Zabere-me schodiště a tvrdošijně stojíme roztaženi po celé šířce. Nezbyvá jim, než prostě zpomalit.

Ve vozech metra se taky nezapřeme. Bezpečně poznám, kde stojí naše skupina, protože kdykoliv se vlak rozjíždí a zastavuje, všemi dětmi cloumá setrvačnost pohybu, kterou doprovází hlasitým uááááá. Pražané se někdy nezdrží úsměvu. :-)

Do kina ve Flóře (velké nákupní středisko) jsme dorazili bez nehody. Potěšilo nás celé patro restaurací a fast foodů. Měli jsme čas, tak jsme se posilnili. V kině se nám pak sedělo příjemně. Pro některé z nás byl 3D film novým zážitkem. Děti i dospělí byli nadšeni. Pohádka umocnila vánoční atmosféru, kterou jsme přijeli do Prahy načerpat. Domů jsme se vrátili unaveni, ale spokojeni. Jó, v Praze je blaze, ale u nás na Moravě je taky moc hezky. Hlavně na Vánoce. Tak šťastné a veselé!

Miroslava Trokanová

Usnesení

ze zasedání Zastupitelstva obce Žerotín, které se konalo dne 13.12.2011 od 18,00 hodin v malém sále KSZ v Žerotíně.

Zastupitelstvo schvaluje:

1. Program zasedání zastupitelstva
2. Volbu zapisovatele – Mgr.Miroslava Trokanová, volbu návrhové komise ve složení Vladimír Motáň a ing. Petr Pazdera, volbu ověřovatelů zápisu ve složení Vojtěch Motáň a Vojtěch Čouka
3. Kácení v obecním lese podle lesních osnov a kácení modřínů na hřbitově
- 4.1. Smlouvu s Olomouckým krajem o právu provést stavbu Pňovice průtah na parc.č. 730 a 731 v k.ú. Pňovice
- 4.2. Smlouvu s Olomouckým krajem o právu provést stavbu Pňovice průtah na parc.č. 584/2 a 242 v k.ú. Žerotín

4.3. Smlouvu s Telefonica O2 o smlouvě budoucí o zařízení věcného břemene na parc.č. 731 v k.ú. Pňovice

4.4. Souhlas se smlouvou o smlouvě budoucí – koupě části pozemku (cca 50 m²) parc.č. 555/3 v k.ú. Žerotín pro stavbu chodníku u autobusové zastávky „Zádruha“

4.5. Převzetí stavebního objektu (chodníky) u autobusové zastávky „Zádruha“

5. Smlouvu s fi Montana Bohemia o proplacení nákladů na pořízení změny územního plánu obce č. 6 (dobývací prostor)

6. Rozpočtové provizorium na I. IV. 2012 ve výši 1 mil. Kč

7. Příspěvky Hospicu Sv. Kopeček ve výši 5000 Kč a Jasněnce Uničov ve výši 5000 Kč

8. Vyhlášení inventur k 31.12.2011

9. Rozpočtové opatření č. 3/2011

10. Rozpočtový výhled na r. 2013-2014

Zastupitelstvo neschvaluje:

1. Prodej pozemku parc.č. 508 v k.ú. Žerotín

Zastupitelstvo odkládá:

1. Rozhodnutí o kácení modřínů u hřbitova

2. Rozhodnutí o žádosti hasičů o koupi hasičského auta

Zastupitelstvo bere na vědomí:

1. Novou žádost o dotaci na kanalizaci – upravena pouze pro „špinavou“ vodu

2. Přehled podaných žádostí o dotace

3. Připomínky občanů

Společenská kronika

Narození:

Emma Vašíčková, Žerotín 46

Natálka Fryblíková, Žerotín 13

Srdečně je vítáme do svazku obce.

Jubilanti:

80 let pan Jaroslav Macháček, Žerotín 7

80 let pan Čestmír Gabriel, Žerotín 56

Srdečně blahopřejeme a přejeme hodně zdraví.

Opustili nás:

pan Jaroslav Zavadil, Žerotín 41

Pozůstalým upřímnou soustrast.

Zprávy obecního úřadu

- v kanceláři obecního úřadu si můžete vyzvednout kalendáře na rok 2012 s vyznačenými důležitými daty
- stočné za rok 2011 se bude platit od nového roku společně s ostatními poplatky
- od roku 2012 dochází ke změně od-

vozu plastů – místo středy bude odvoz vždy v úterý, a to každé 4 týdny

- chtěli bychom upozornit na nešvar, kdy neznámí vandalové přelézají plot na koupališti a jízdou na skejbordech ničí opravený povrch a nátěr bazénu,

Kdo bude přistižen, bude mu oprava dána k náhradě!

Přejeme všem občanům krásné a spokojené Vánoce plné pohody a v novém roce 2012 hodně zdraví, štěstí a spokojenosti i přes nepříznivé prognózy.

Salát (povídka)

Už je to pět, nebo ne počkejte, šest, no jo, šest let. Tak letos jsem se teda již šestým rokem zúčastnil soutěže o nejlepší štedrovečerní bramborový salát. Škarohlídové by možná řekli, že je to jenom další vymyšlený důvod štamgas-tů, jak zdůvodnit doma, proč i na štědrý den dopoledne jdou do své oblíbené hospůdky. Skutečnost je ovšem prozaičtější. Na štědrý den dopoledne do hospody tato parta chodila už dávno předtím, než se zavedla memoriálová salátová tradice.

Jednou Vašek Prchal, poté co si objednal první ze svých tradičních tří piv, hrábl do igelitky a k pobavení všech se na stole objevila plastová miska plná bramborového salátu.

„A tož chlapi, moja si myslí, že se jí ten letošní salát docela povedl a já si to myslím taky. Tak vám nesu trošku na košt.“ Vašek kývl na hospodského: „Imro, dej nám sem pár vidliček, ať se v tom nehrabeme rukama.“

O rok později, aniž kdokoliv cokoliv organizoval, nebo někoho k něčemu vybízel, se na tomtéž stole v tomtéž dopoledním čase objevily hned dva saláty. Jeden s majonézou, druhý bez ní. Prý pro porovnání, který je lepší. Ale dalšího roku se Vašek nedožil. Zákeřná nemoc jej sklátila a šlo to rychle. V půli prosince, už nevím kdo, řekl, že když nepřinese salát Václav, přinese tedy on, právě na Václavovu počest. Diskuse u pivka se rozproudila a netrvalo dlouho a byla vymyšlena akce s honosným názvem Memoriál Václava Prchala o nejchutnější vánoční salát.

A hned na prvním ročníku se sešlo salátů více než deset. Pravidla má soutěž jednoduchá. Organizátor vybere od

příchozích soutěžících kolem půl desáté dopoledne sklenici salátu a tomu přiřadí číslo. Po desáté je příjem salátů ukončen, hospodský s organizátorem přichystají vánočně vyzdobenou tabuli a na ní jsou pěkně seřazeny jednotlivé saláty na talířích očíslovaných cedulkami. Hodnotí se škálou bodů jedna až deset, přičemž deset je nejlepší. Hodnotitelem jsou nejen dodavatelé salátů, ale i další příchozí. Každý obdrží hodnotitelský arch, tužku a samozřejmě vidličku a už to jede. Po půl dvanácté je hodnocení ukončeno, body sečteny a ve dvanáct se z anonymních čísel, vyloupnou konkrétní „salátníci“. Nejzabavnější je čas, během ochutnávky.

„Chutnals už trojku?“

„Trojka mně, člověče, moc nejede. Sou v něm houby, asi žampiony nebo nakládané hříbky a to já nemusím, ale devítka, zkus devítku, ta má něco... , no však poznáš.“

„Devítka dobrý, ale ne na dnes. Dyt' je v ní salám!“

„Tak to mně salám nevadí, stejně večer bude řízek na talíři chrochtat. Kapra u nás jí jenom manželka.“

„Hmm, tak to u nás doma bezmasou tradici držíme.“

Saláty jsou si na první pohled podobné, ale při bližším ohledání začínáte zjišťovat rozdíly nejen ve vzhledu, ale hlavně v chutích. Úplně změnit chuť salátu je poměrně jednoduché. Stačí použít jiný druh brambor, přidat nastrouhaných jablek, vylepšit kousky třeba hermelínového sýra. Hodně záleží na množství a kvalitě zeleninové směsi a samozřejmě finálové ochucování kořením a dalšími ingrediencemi. Taky není jedno, jestli je salát super čerstvý či je ales-

poň několik hodin uleželý. Prostě stačí málo a z výborného salátu uděláte průměrný nebo nejedlý a samozřejmě často lze z nechutného salátu mistrnými tahy docílit poměrně jedlou pochutinu.

Dodavatelé salátů často ani nepoznají ten svůj, jak jsou z té škály po chvilce zblblí. Od prvního ročníku však soutěží salát, který se všem ostatním vymyká. Jednak je vždy bez majonézy, bez jogurtu, smetany či jiného mléčného pojiva. Jsou v něm samozřejmě brambory a zelenina, ta ovšem v zajímavém složení a poměrech. A hlavně koření a čert ví, co ještě ze salátu dělá stravu dost rozpačitou. Tak tento salát jindy možná, ale na štědrý den? Nikomu nechutná. Však má také každý rok smůlu a končí beznadějně na chvostě.

Za těch pár roků už samozřejmě všichni vědí, že dodavatelem tohoto salátu je Mirek. Zatímco ostatní výrobky jsou v podstatě dopředu nepřiraditelné, Mirkův lze poznat už od pohledu. Jeho každoroční smutek v očích po vyhlášení výsledků je nepřehlédnutelný. Nejhorší to bylo předloni, kdy, jak se při hodnocení ukázalo, skončil na lepším místě i salát kupovaný v nějakém supermarketu a který byl do soutěže dodán pro pobavení a původně jako důkaz, že není nad vlastní výrobu. Už jsem si říkal, proč se Mirek pořád zúčastňuje, když je výsledková listina k němu tak nemilosrdná.

„Mirku, kurnik, tak který je ten tvůj? Máš ho tam vůbec letos?“

„To víš, že mám, ale neřeknu.“

Fakt je, že vzhled i chuť letošních salátů je velice vyrovnaná. Rozhodně nelze mezi nimi najít žádného outsidersa. Tak to jsme tedy vážně zvědaví, jakou ino-

vaci Mirek udělal, že je nyní dopředu neodhalitelný.

Udeřila dvanáctá a je tu vyhlášení letošních výsledků.

„Vážení přátelé, letos jsme se rozhodli, že nebudeme uvádět pořadí a počty získaných bodů u salátů, které skončily na horším než desátém místě. Začneme tedy od desátého místa směrem k vítězi. Takže desáté místo a celkový počet sto dvacet šest bodů získává salát číslo

čtyři a to jsou Holubovi. Gratulujeme. Na devátém ...“

Právě zaznělo jméno stříbrného účastníka. Mirek se mezi jmenovanými neobjevil, první bývá celkem tradičně salát Jardův, nebo výborný salát od paní Menšíkové a tak může být jeho útechou, že mohl skončit třeba i jedenáctý a tedy někde v půlce pelotonu.

„Vítězem letošního ročníku Memoriálu Václava Prchala o nejluchnější vá-

noční salát se stává salát číslo šest s celkovým počtem sto osmdesát dva bodů a to je Miroslav Hlobil. Blahopřejeme a zde je cena.“

Brada spadla všem.

„Prosím tě, Miro, cos v tom salátu udělal jinak, že seš nejlepší?“ Mirkovi štěstím září oči.

„Já sem se salátem ani dřív ani teď nedělal nic, ale vyměnil jsem manželku.“
Jiří Němec

Harmonogram odvozu komunálního odpadu v roce 2012

ODVOZ POPELNIC – VŽDY V PONDĚLÍ, ČETNOST 1x ZA 4 TÝDNY

LEDEN	16.1.2012
ÚNOR	13.2.2012
BŘEZEN	12.3.2012
DUBEN	10.4.2012
KVĚTEN	7.5.2012
Červen	4.6.2012
Červenec	2.7. a 30.7. 2012
SRPEN	27.8.2012
ZÁŘÍ	24.9.2012
ŘÍJEN	22.10.2012
LISTOPAD	19.11.2012
PROSINEC	17.12.2012

Odvoz plastů – vždy v úterý, četnost 1x za 4 týdny

24.1., 21.2., 20.3., 17.4., 15.5., 12.6., 10.7., 7.8., 4.9., 2.10., 30.10., 27.11., 25.12. 2012

Odvoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu

sobota 24.3.2012 9.00-11.00 hodin
sobota 15.9.2012 9.00-11.00 hodin
9.00-10.00 parkoviště Klajblovo
10.00-11.00 ulička „V domkách“